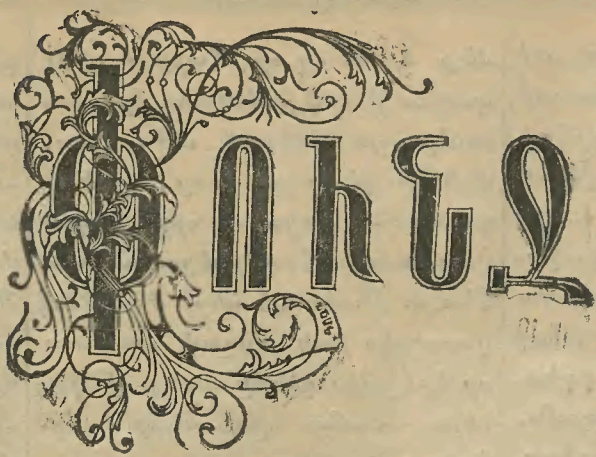

Փռնցը ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի :
Տարեկան բաժանորդագրեն է երկու և կես
արծաթ Բեհիս կամիսիկ վճարելի, քէ մայրա-
քաղաքիս և իւր արտարձանաց և քէ գաւառաց
համար :
Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ
կընդունուի :
Տեղական և գաւառական թղթատարութեան
ծախքը խմբագրութեանը պիտի վճարէ :
Հատը 40 փարալ է, և կ'գտնուի մասնաւո-
րապէս Պաճիկ-Գափու ջրավաճառ և գրավա-
ճառ Պօղոս և Յակոբ աղայից խանութները :

Դրանցման տողը 3 դրոշ է մէկ անգամի
համար : Ս. Ե. յի աժան կըլլայ աւելի անգամե-
րու համար :
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր
ուղղելի առ Տեղեկ-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ.
Պօլիս Պալլոց-Բազար Նափիկ խան վերի յարկ
քիւ 16 :

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Armenien Pountch
—16 Nafie-Han . Balouk-Pazar 16—
Constantinople

Թիի 2069

Շ Ա Ւ Թ

1887 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 24

(ՍԽԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՉԻ)

Խնդրանք Ուսումնասիրեց Քննչու-
թիւնը : — Հասարակաց մէջ շրմ ու
հետաքրքրական խօսակցութեան
առարկայ եղած է վերջին օրերս
յիշեալ ընկերութիւնն, որ ինչպէս
յայտնի է՝ բաւական ժամանակէ
հետէ մայրաքաղաքիս մէջ հաս-
տատեալ է, մասնաւորապէս իւր
զանազան գաւառիկները չքաւոր
մանկուղիս ուսուցիչն ու կրթութիւն
տալու նպատակով, և ի շնորհս
այս կարեւորագոյն նպատակին՝ հա-
սարակութեան կողմանէ հանգա-
նակութիւնը, բաժանորդագրու-
թիւնը և նուիրատուութիւնը զը-
լացուած չեն : Ժամանակէ մը հե-
տէ յաճախ գանգատներ կը լսուէր
ին և մերթ կը հրատարակուէին
թէ՝ ընկերութիւնն ըստ արժան-
ւոյն չձառայեր ծանուցեալ նպա-
տակին, և թէ՝ ընկերութեան բա-
ցած վարժարանը անուանական են,
և ուսուցչաց ամսականոց միայն
մէկ փոքր մասն կը վճարուի տաղա-
կալի եղանակով : Այս գանգատ-
ներն արդէն անհաւատարմութեան
կասկածներ կը յարուցանէին հա-
սարակաց մտաց մէջ. և ահա կաս-
կածներն ի մեծ գայթակղութիւն
դարձան, լսելի լինելով որ Պատ-
րիարքարանն ընկերութեան հա-
շիւներն ու ընթացքը քննութեան
ենթարկելով՝ ապօրինաւոր ու
անգոհացուցիչ գտեր է : Տարա-
կոյս չկայ թէ այս գայթակղութիւ-
նը մեծապէս վնասակար է աղքա-
շին յառաջդիմութեան գործին
համար : Տակաւին ժողովուրդը՝ նոր
սկսաւ վստահիլ ընկերական հաս-
տատութեանց վրայ և ձեռնտու
լինիլ : Միթէ մոռցուած են այն
ժամանակներն, յորս եթէ ո՛րեւէ ըն-
կերական բաժանորդագրութեան
կամ հանգանակութեան ձեռնար-
կութիւն լինէր, ամէն ոք կը խրո-
չէր անվստահութեամբ, և իրա-
ւամբ՝ վասն զի բարդուած բաժանորդ-
գրութեանց ու հանգանակութեանց
արդիւնք չգործածուեցան իրենց
ծանուցեալ նպատակին համար, և
ունենց հաշիւն առնուլ անկարելի
եղաւ : Եւ եթէ հասարակութիւնը
վստահութիւն ու հաւատարմու-
թիւն չունենայ, հնար է ձեռնար-
ուութիւն ու դրամ գտնել հանրային
ձեռնարկութեան կամ հաստատու-
թեան մը համար : Դժուր դիտարկով
զայս, և միանգամայն վստաւքե-
լով որ ընկերական ո՛րեւէ հաստա-
տութիւնը յարատեւ ու արդիւնա-
ւոր լինին, բաղմիցս յորդոր կար-
գացած եմք այդպիսի հաստատու-
թեանց վարչներուն՝ զգուշանալ
գայթակղեցուցիչ վարմունքէ, և
որոշեալ ժամանակներէ զատ՝ ուզ-
ուած ատենն ալ, հաշիւ ու հա-
մար տալ, առանց ի կշիռ դնելու
հաշիւ ուղղին մեծութիւնն ու
փոքրութիւնը կամ վիճակն ու աս-
տիճանը :

Արդ՝ յանուն աղքային օգտի
և շահուց կը պահանջեմք Պատ-
րիարքարանէ որ ամենայն անա-
չառութեամբ ու հետազոտու-
թեամբ քննէ իր զանազան ուսուցիչ-
ներու ընկերութեան հաշիւներն,
և մանրամասնաբար հրատարակէ
ի պաշտօնէ, և եթէ՝ արդարեւ
զեղծմունք ու անհաւատարմու-
թիւնը տեղի ունեցած են, նոցա
հեղինակները պատժէ կամ պատ-
ժել տայ, և չլքուած որ հաս-
տակաց դրամն այս կամ այն ան-
ձին կուրորդ մնայ : Այսպէս վա-
րուի անհրաժեշտ է յօրինակ այլոց,
և միանգամայն յապաճութիւն
հասարակաց : Պատրիարքարանը
գիտէ անշուշտ թէ այսպիսի զեղծ-
մունք ու անհաւատարմութիւնը
օրջափ գայթակղական և դատա-
պարտելի են, ո՛չ այնչափ այլ ա-
ռաւել առաւել չափով գայթակ-
ղական ու դատապարտելի են այս-
պիսի զեղծումներն ու անհաւա-
տարմութիւններն առանց փոխա-
րինի և առանց պատժող թողու-
կամ անտեսելու : Պատրիարքարա-
նը՝ որ միանգամայն հսկող է ըն-
կերութեանց, և հասարակաց դը-
րամին յուսման և արտաքինը
չանակեալ նպատակաց չվստու-
րուն, — պարտի առաջին գործը ը-
նել այսպիսի խնդիրներն, ինչպէս
կընեն ամէն բարեխարհ վար-
չութիւնը, Աղքատի ներկայ ու ա-
պագայ օգտին ու շահուց նախա-
ձախդելի վարչութիւնը :

(Թղթակցութիւն փոխընդ)
Էջ 12 (Վիճակ Դադարտի)
27 Սեպտեմբեր 1887 : — Դիւղաքաղա-
քըս 2500 տունէ կը բաղկանայ,
որոց միայն 100ը Հայ են, 50ը
Յոյն, և մնացեալը՝ մահմետական
Դիւղք գեղեցիկ չէ, և օգը վատ-
առողջ է, սակայն ջրաւէտ է և
խմելու համար մաքուր ջրեր կան
Ամէն տուն գրեթէ մէկ մէկ աւա-
զան կը գտնուի մաքուր ջրի հա-
մար, բայց Հայոց թաղը շատ եւ-
րօտ է ջրի տեղոյս աղքային ևս
բռնելիներէն Մ. Յարութիւն աղա
Նիկողոսեան շնորհակալեաց արժա-
նի է : Վասն զի մինչև ցարդ 50-60
հաղար զրուշ ծախք ըրած է և
դեռ դրամ չլինայի հինգ աղբիւ-
րի շինութեան համար : — Դիւղա-
քաղաքիս աղքայնոց մէջ բաւա-
կան յուղման տեղի տուաւ քահա-
նային վախճանուն, վասն զի սը-
մա յաշորդելու համար անարժան
մէկը կընէ քահանայական կարգ-
առնու համար, և ամէն հնարքի
գործ կը դնէ՝ միամիտ ժողովուր-
դը խաբէութեամբ յինքն յանու-
ցանելու համար : Սա մինչև իսկ
կը յաշորդի արտաքին տալ Անթի-
լիային եկած քահանային, և եկե-
ղեցոյն փակման, և ժողովուրդեան
ի հոգեւոր պիտոյից զուրկ մնալուն
պատճառ կը լինի : Տեսցուք թէ
ինչ պիտի լինի վախճանը :

Մատեն. 12 Հոկտեմբեր 1887 : —
Դարձեալ բողոքողն անխնամ մնաց
Ամասիոյ վիճակը : Դեր. Տ. Մամբ-
րէ Ս. վարդապետ Բիշունի՝ որ
աստ կը գտնուէր, գնաց Մարդը-
ուանու վանքը քաշուեցաւ, Ամա-
սիոյ վիճակի վրայ ընդարձակ տե-
ղեկագրի մը հետ հրատարական
ղրկելով ի Պատրիարքարան, վասն
զի առ աղքային վարչութիւն տեղ-
ւոյս առժամեայ առաջնորդական
փոխանորդութեան համար պաշ-
տօնադիր զրկուած էր յանուն Տ.
Մամբրէ վարդապետի, և առ տե-
ղական կառավարութիւն բնաւ
պաշտօնադիր չկար, որով անշուշտ
չէր կրնար աղքեցութիւն ունենալ
և յաշորդի աղքային խնդրոց ու
գործոց մէջ : Նորին Գերապատ-
ուութիւնն վշտացած է ի հարկէ,
եւ զօրհիւայէն յանակնկալ պաշտօն-
անկ լինելուն համար իւր դրած
բողքաբարոնէն գրուած լինելուն
համար թէ « Զեր պաշտօնանկու-
թիւնն ո՛չ թէ ձեր յանցանաց հա-
մար է, այլ որովհետեւ լսեցինք
թէ կուսակցութիւնը կան յեղա-
կիւս, հարկ եղաւ փոխութիւն
մը ընել, և ահա մեր Աղքատի մէջ
յանձին կըլերի կը լինի այս փոփո-
խութիւնը » : Բայց արդարութիւն
է այս. առանց յանցանաց պաշ-
տօնանկ ընել բանիւրուն ու աշխա-
տանէր եկեղեցական մը, և վճա-
տեցնել գնա մանաւանդ այսպիսի
ժամանակի մը մէջ, յորում Հայ
Ժողովուրդն արժանաւոր եկեղե-
ցականաց սովաւ մէջ կը գտնուի,
և եկեղեցականաց բազումք գա-
ւառաբնակ ժողովուրդն հովուելու
և խնամելու պաշտօնէն խոյս կու-
տան :

Արդ. 6 Հոկտեմբեր 1887 : —
Լրագրոյդ 2064-ը թուոյն մէջ զար-
մանօք կարդացի՝ Արդիւնի Բարձ-
րահայեաց Ս. Աստուածածնայ վա-
նուց հայր Փափագեան Դեր. Տ.
Յովհաննէս Ս. վարդապետի դէմ
հրատարակեալ նամակն : Բողոք-
ողն արդարութեան դէմ է, վասն
զի Նորին Գերապատուութիւնը թէ
վանքին և թէ՝ թեմական գիւղա-
քաղաքաց և գիւղորդից ժողովուր-
դեան համար օգտակար հանդի-
սացած է իւր պաշտօնակալութե-
նէն հետէ, չըջապայելով միշտ
վարժարաններ հաստատելով և
ժեզուիթաց ու բողոքականաց մե-
քենայութեանց դէմ մաքառելով
ի Զերմուկ գիւղաքաղաք ի ծոց
Հայաստանեայց եկեղեցւոյ վերա-
դարձուցած է 30 տուն Հայ ժո-
ղովուրդ : Պատրիարքարանն ստու-
գելով նորա բարեգը պաշտօնակա-
լութիւնը՝ օրհնութեան կոնգալ
ղրկած է : Բողոքողն սխալ է նա-
մակագրին ըսածն. այժմ ի Զեր-
մուկ միայն երեք տուն պապական
Հայ կայ, և նոքա ալ արդէն պա-
պականացեալ են : Հաստատապէս

գիտեմք թէ Դեր. Վանահօր դէմ
գանգատանաց ձայներ հանել տը-
ուողները նոյն ինքն բողոքականը
են, և նոցա հետ խնամութիւնը ը-
նել ուզող և Նորին Գերապատու-
ութեանն արդեւորապէս քանի մը ան-
խիղճ Հայք : Այսպէս անշուշտ
կուզեն վճատեցնել Դեր. Վանա-
հայրն, և ահա ցաւելով կը լսեմք
թէ վշտացած է և կը հրատարի
նիթէ Պատրիարքարանն ընդունի
նորա հրատարականը, արդարեւ
մեծ վնաս պիտի լինի թէ՝ վանքին
և թէ՝ թեմական ժողովուրդեան, և
նորա կրթական կարեւոր ձեռնար-
կութիւնը անխնամ ու անպաշտ-
պան մնալով, բողոքականը և ժեզ-
ուիթք արձակ ասպարէզ պիտի
գտնեն :

Մատեն. 9. Հոկտեմբեր 1887 : —
Կը խնդրեմք հրատարակել հետե-
ւեալն՝ որ ի Պատրիարքարան զըր-
կուած հանրագրի մը պատճենն է :
Սրբազան Հայր .

« Այն ինչ մեր կրկին և կրկին
բողոքներն ի նկատի առնելէն ետք
պատկառելի վարչութեան ըրած
որոշմանց և տնօրէնութեանց հա-
մատ, քաղաքիս աղքայիները
պառակտող Շահապալեան Յակոբ
վարդապետի հեռացումը կսպա-
սելինք անհամբեր, և մեր խնդրա-
նաց ու Զմիւռնիոյ աղքայնոց ըստ-
ուար մասի փափաքանց համե-
մատ մինչև իսկ վիճակիս Առաջ-
նորդ Դեր. Մեղիսեօղլուի որ գըլ-
խաւոր շարժառիթն ու պատճառն
եղած է մեր աղետից, պաշտօն-
անկութիւնը լիայոյս կանկալէ-
նք, յանկարծ աղքային թերթե-
րէն կրմաննք և քիչէն կը տես-
նենք որ մայրաքաղաքէ կը վե-
րադառնայ մեր ծերունի քահա-
նայ Տէր Յովհաննէս Տ. Յովհան-
նէսեանը, որ հոգը զրկուած էր
մեր և իր ցաւերը յայտնելու և
անոնց դարման մը խնդրելու հա-
մար . այո՛, կը վերադառնայ ձե-
ւեռնունայն, և եկեղեցիէն քահա-
նայագործութեան հեռու մնալու,
ու իր տունը հանդարտ կենալու
յորդորով :

« Բայց, ո՞ր օրէնք, ո՞ր իրա-
ւունք թերադրած է պատկառելի
վարչութեանը կատարել սոյն օ-
րինակ մի տնօրէնութիւն, մի կար-
գադրութիւն, որ արդարութեան
յետին նշույլ կըող անհատի ան-
գամայն հնարին զայրոյթ կը շար-
ժէ, և արդարեւ ո՞վ կրնայ համ-
բերել որ Աղքային իշխանութիւնն
այն արեղային ձեռք որ Ս. Սե-
ղաններ ապիրատութեանց ասպա-
րէզ ընտրած է. դպրոցը իր լը-
բութեանց վայր, Հայ մանկուոյ
մատաղ սրտեր՝ իր դձուճ և ա-
նաւակ կիրք սերմանելու ու սը-
նուցանելու անդամատն, և վերջա-
պէս իր պաշտօնը, աղքատ և աղ-
գային իշխանութիւնը արհամար-
հելու, նուաւստացնելու, հեզնե-

լու, և անոր քթին խնդալու և
խնդայնելու միջոց մը : Այս չէ
միթէ Շահապալեան ըսուած վար-
դապետին անձնաւորութիւնը, այս
չէ՞ միթէ այդ ըմբոստի պաշտօնա-
վարութեան նկարագիրը . այս չէ՞
միթէ նորա խոսքան ողորդի սե-
պատկերը, և տակաւին թողո՞նք
ամէն ինչ նորա ձեռք, մնա՞նք դեռ
ևս նորա կոշտ ափերին մէջ . ծը-
ռե՞նք գըլուս այս անարժան արա-
րածին առջև . միանա՞նք իրեն
մենք ալ աղքատ և աղքային իշխա-
նութիւնը նախատելու համար :

« Բայց, ոչ, Սրբազան Հայր .
ոչ, չենք կրնար, զայս ամէն յանձն
առնուլ չենք կրնար, և ահա ասոր
համար է որ Ձեզ կը դիմենք, սա-
կայն քանի որ Դուք կը յապաղէք
մեր խնդրոյ լուծում, կերկարէք
անոր գործադրութիւն, քանի որ
Շահապալեան ըսուած հրէշը տա-
կաւին կը մնայ մեր աչքի առջև,
ինչպէս մենք նոյնպէս և մեր բազ-
մամեայ խեղճ քահանայներ հո-
գեւոր միութարութեան կը զրկու-
ւինք, Զեր Սրբազնութեան իմաս-
տութեան կը թողունք խորհիւ և
երեւակայել թէ քանի որ մեր մէջ
այսպիսի անձեր անդադար կը
գործեն ու կաշխատին իրենց վատ-
թար կիրքեր յառաջ տանելու հա-
մար, քանի որ անդին Մեղիսեօ-
ղլու Սրբազան ամէն ձեզ կը թա-
փէ զՇահապալեան անխուս պա-
հելու, զայն իր ուղածէն աւելի
թերադրելէ ու գրգռելէ յետոյ, և
հոս ալ Շահապալեանն Մուշեան
անունով անպիտան պանդուխտ
քահանայ մը ունենալով իրեն անձ-
նակիր, ամէն լրբութիւն չլրանար ի
գործ դնել, մենք ալ բնականա-
բար խաղաղութեան երես չենք
կրնար տեսնել, և ուստի աղքային
գործեր ոչ միայն անկերպարան
կը մնան, և մեր թէ կրօնական և
աղքային զգացումներ անընդհատ
կը վերաւորուին, այլ և յուղմունք
վէճ, կռիւ, գանակոծութիւն,
զինու սպառնալիք, և վերաւոր-
ունք իսկ, թերեւ աւելի ծանր
հետեւութիւններ անպակաս կը լի-
նին մեր մէջ :

« Արդ, իրաց այսպիսի վիճակ
մը թողուլ չարունակել, ներուի
մեզ ասել, ոչ խոհմութիւն, ոչ
աղքատութիւն, ոչ մարդասի-
րութիւն, և ոչ արդարութիւն է .
ուրեմն վաղ ընդ փոյթ կերպով վերջ
մը տալ անոր, պատկառելի Վար-
չութեանը անմիջական և անհրա-
ժեշտ պարտաւորութիւնն է : Ահա
ասոր համար մեք ստորագրեալ-
քոս ի դիմաց այն հարիւր
քսան աղքայնոց որոնք քանկցս
բողքը բարձած են պատկառելի
վարչութեանը՝ սոյն անհանդուր-
ժելի վիճակին համար, ներկայիս
Ձեզ կը դիմենք և կրկին կրկին
կաղաչենք որ շնորհ ընէք անմի-
ջապէս հեռացնել զՇահապալեան,

աւելի ծանր անկարգութեանց տեղի չտալու և զմեզ աւելի ևս չտառապեցնելու համար :

«Յուսարով որ այլ ևս չյայտադէր պատկառելի Վարդուիթեանը ինքեղոյն գործադրութիւն, կը խնդրենք ընդունիլ կանխաւ մեր չնորհակալիք և մնամբ խոնարհաբար ամենախոնարհ ծառայք Ձեր բարձր Սրբազնութեան :

Սրբազնութեան 24

Պոստ. 5 Հոկտեմբեր 1887 : —

Լաւաշի երեսնի կաթնամթերք մը : — Պոսթօն քաղաքը իւր երեսներէն և անհրեւոյթ գիտնականաց դասուն մէջ ունի նաեւ Իսլանտացի կուլիա մարտող անձ մը ձօն Սիւրիւլան անուն, Բրօքսէսօր տիտղոսի արժանացեալ, աղամանդադար պատուանշաններով դարգարեալ, և որ աւելին է՝ ամբողջ Պոսթօն քաղաքին սիրեցեալ Անթոնի Լաւաշի է : Սոյն անձ, ինչպէս որ ըսինք, ստորին աստիճան իսլանտացիին մը զաւակն է, վեց ոտք ութ մատնաչափ հասակով, 250 լիտր կշռով, երկայնաբազուկ, կոշտ կազմ, սև մեծ աչքեր և տգեղ դէմքով օժտեալ : Պոսթօնցոց Բրօքսէսօր ձօն Սիւրիւլանը, քառասուն տարուան կենաց բոլոր օրերը գրեթէ արբեալ անցուցած է. ունի իրն մը և զաւակներ որոց խնամք չտանիր. ասոր հակառակ զբանջը կը գանակոծէ, կիներ սպաննել կը փորձէ, զաւակները փողոց կը նետէ, այլ միշտ ազատ կը մնայ ձերբակալուելէ և բանտարկուելէ սա՛ բացարձակ պատճառաւ թէ և ոչ մի աստիճան կը համարձակի միջամտել ձօնի ընտանեկան կամ այլ վէճերու մէջ. այնչափ ահ ու սարսափ ազդած է սա : ձօն Սիւրիւլանի սոյն բարի տրամադրութիւնները արգիլելու նպատակաւ, իրեն նման ուրիշ Իսլանտացիին մը հակոդութեան ներքեւ կը մնայ միշտ, ինչպէս պահապան վայրագ անասնոյ : Կովա մարտողն և իւր պահապանն ամեն ուրեք կը գտնուին. առաջին կարգի պանդոններու գինեռանց մէջ, ամենաստորին ընկերութեանց մէջ և բոլոր այն տեղեր ուր խաղամուրք և նենգաւորք կը յաճախեն : Այս անձ կովամարտ մը մղելու համար օրական հազար կամ աւելի տօլար դրամ կտանայ ժողովրդեան ստորին դասէն. իսկ հանդէսի հետեւեալ օրը մարտակապի պէս աղքատ է նա : Պարոն Բրօքսէսօրը իւր արհեստին մէջ յաղթելու նպատակաւ աշխարհի ամէն կողմէն լաւ կովամարտողներ կուգան, մասնաւորապէս Անգլիայէն, Աւստրալիայէն և Ճապոնէն, որոց բոլորին ալ գրեթէ յաղթած է, միայն մի բացառութեամբ : Թուականէս մէկ քանի տարի առաջ Դիլ Ուիլսոն անուն կարճահասակ անգլիացի մը յատկապէս քաղաքս եկաւ մեր Բրօքսէսօրին հետ չափուելու նպատակաւ, և յաղթելով անոր՝ գնաց Անգլիա, ուր՝ կրտսէն թէ գինետուն մը կը բանցնէ մեր կովամարտիկը յաղթելուն պատճառաւ ստացած հազար անգլիական ոսկիով : Անգլիացին, ինչպէս որ ըսինք, յոյժ կարճահասակ էր, մինչդեռ Պոսթօնցին շատ երկայնահասակ : ասկէ ի դատ՝ առաջինը մինչդեռ յոյժ պաղարիւն էր, վերջինը կիրքոտ և դուրադրգին անձ մ'է, մանաւանդ թէ իւր բոլոր կե-

նաց մէջ և ոչ մի անձէ յաղթուած չէ նա : Այս կէտը լաւ բաժնետէ կերելու անգլիացին, որովհետեւ հանդէսի օրը, ի ներկայութեան 4-5 հազար ժողովրդեան և երբ բոլոր հանդիսականք անտարակոյս էին թէ առաջին կամ երկրորդ հարուածով միայն յերկիր պիտի տապալի կարճահասակ անգլիացին, այս վերջինն ի մեծ դժբաժնուն և սքանչացումն հանդիսականաց, իսլանտացիին բոլոր հարուածներու մեծ ճարպիկութեամբ փախուստ կուտայ իւր կարճ հասակի պատճառաւ, և ասի այնչափ ճարպիկութեամբ ի գործ կը դնէ որ յաղթանդամ իսլանտացին քանիցս վար կիյնայ, հարուածը պարապ տեղը դարկած լինելուն պատճառաւ. և այս կերպով շարունակելով, կէս ժամու մէջ իսլանտացիին ըթէն բերնէն արիւն հոսել կըսկսի և խաղը կաւարտեն, անգլիացին յաղթող հռչակելով : Այս է առաջին և վերջին յաղթութիւնը որ տարած են մեր Պոսթօնի կովամարտող անձնաւորութեան դէմ : Թէ այս անձ բոլոր երկրին մէջ ինչ մեծ համբաւ կը վայելէ, հետեւեալ պատմութիւնը պիտի ապացուցանէ : Բաղաքէս 1500 մղոն հեռավորութիւն ունեցող Ձիդակօ քաղաքի գարեջրայ մի գործարանապետ, ասկէ երեք չորս տարի առաջ կառավարէ ձօն Սիւրիւլանի հինգ հազար տօլար պատրաստ դրամ, այսմանաւ որ Պոսթօն քաղաքի մէջ գործարանաւորով ծախքով կառուցանելի մի գինետուն իւր (ձօն) անուան արձանագրուի և ծանուցուի : ձօն Սիւրիւլան կը համաձայնի և անուն կը հանէ թէ քաղաքի մէջ գինետուն մը պիտի բանայ : Արդարեւ գինետուն մը շինեցին յոյժ գեղեցիկ և քաղաքին ամենէն բաղնի մարդ փողոցին մէջ, ծանուցանելով թէ գինետան առաջին բայռուած օրը ձօն Սիւրիւլան ներկայ պիտի լինի գինետան մէջ, յաճախորդներու ձեռքը սեղմելու, և նախ Արդ՝ գինետան բացուած օրը, քաղաքի գործարանը փակուեցան, դպրոցը արձակուրդ ըրին, հասարակաց կառքեր դադարեցան : Մէկ խօսքով բոլոր քաղաքացիք և շրջակայ գիւղացիք ձօն Սիւրիւլանի գինետան առջև խնդրեցան ներս մտնելով այդ հրէշ ձեռքը թօթուելու համար : Սոյն օր երկու հարկերէ աւելի ոստիկանք քանիցս յարձակեցան ամբոխին վերայ՝ դանտը ցրուելու նպատակաւ, և ամէն անգամ ամօթահար ետ մղուեցան : Հարկաւոր անձինք վերաւորուեցան ամբոխին արձակած քարերէ և այլ բաներէ, վեց ոստիկանք կիսամեռ, արիւննաթաթախ և անշունչ հիւանդանոց տարուեցան ի փառս և ի պարծանս Պոսթօն քաղաքի և իւր կովամարտող Իսլանտացիին : Այդ գինետուն իւր ճակտին վերայ կը կրէ մեծ ոսկեղծ գերբով ձօն Սիւրիւլանի գինետան պատուանշանը, թէ և, ինչպէս որ ըսինք, այժմ ամէն մարդ գիտէ թէ այդ գինետուն Ձիդակօյի գարեջրատան ստացուածքն է : Այդ ճարպիկ գարեջրատան տէրը, իւր խորամանկութեան վարձքը ստացաւ կրտսէն, առաջին օրը 12 հազար տօլար առևտուր ընելով. Իսկ երկրորդ և երրորդ օրեր աւելի նուազ. թէպէտ, որչափ որ գիտեմք

մեք և ոչ մի օր հարկեր անձէ պահատ թուով յաճախորդ կը գրտնուէր սոյն գինետան մէջ : Ձարմանալի կէտն սա է որ, յիշեալ գինետան բացուած օրը պարոն Իսլանտացին հազարներով անձանց ձեռքը թօթուելէ վերջ ժամանակ դաւած էր նաեւ այնչափ արբենալ որ երկ կոյնի զինքը կառք մը դընելու համար վեց ութ մարդերնց օգնութեան և իւր պահապանի աշակցութեան կարօտ եղաւ : Գինետան համար, ուր իւր կինը զինքը չընդունելուն պատճառաւ տարած էին բարեկամի մը տուն. սա ալ իսլանտացի մը, ուրուն յարկին ներքեւ և իւր հիւրընկալին ձեռքը ոսկի ժամացոյց մը և չլիճայ մը կորուսած էր խեղճ կովամարտողը : Օտարական մը երբ Պոսթօն քաղաքը կայցելէ, իրենց ցոյց տրուած պատմական կամ հետաքրքրական ինչքերուն հետ հպարտութեամբ ցոյց կը տրուի նաեւ անյաղթ կովամարտող ձօն Սիւրիւլան. իւրօք կրնայ ըսուիլ թէ քաղաքս այցելող ամերիկացիք իւրեւ ուխտատեղի կերթան ձօնի գինետունը և կամ նուիրական պարտաւորութիւն կղգան այցելել զայն, կանխապէս հրաման ստանալով իւր պահապանէն որուն պաշտօնն է հսկել սորա վերայ : ձօն Սիւրիւլանի առաւելութիւնը իրեն կովամարտող սա է թէ՛ նոյն բաղնիները սովորականէն երկու կամ երեք մատնաչափ երկայնի, անանկ որ երբ կը մարտնչի, իւր հակառակորդին ըթին թէ բերնին աւելի դուրս կընայ հասնի և հարուածել, մինչդեռ իւր ախոյեանը կամ նորա բաղնիքը այնչափ երկայն չլինելուն պատճառաւ անկարող կըլլայ վնաս մը հասցնել ձօնի : Վերջին օրեր մեր հերոսը իւր ալ բաղնիքը կտորեց, բունն հարուած մը տալու առթիւ գլխովայր երկիր տապալելուն պատճառաւ, բայց այժմ կը ծանուցուի թէ բաւական առողջացած է և կարող է սկսիլ իւր գաղանային արհեստը : Նիւ Եօքը հրատարակեալ Փօլիս Կաղէթ չարախօսութիւն իրմբազիրն հինգ հազար տօլար դրամ և աղամանդեայ պարգև մը կը խոստանայ ով որ յաղթէ Պոսթօնցի ձօն Սիւրիւլանի : Մեր աղքատացի մէջ այնչափ երկայնաբազուկներ կան. արեւօք չէն կաւրոյ յաղթել ասոր : Անք...

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հինգշաբթի դատական ու կրօնական գործոց նախարար Վսեմ. ձեւութեթ փաշայի երթալով, աղքային քանի մը խնդրոց կարգադրութիւնը խնդրեց, և դո՛հ չմնալով Նորին Վսեմութեան պատասխաններէն՝ հարկադրեցաւ հրաժարական տալ ծերութեան ու անձնական տկարութեան պատճառաւ, և նոյն օրը Բարձրապետի Մեծ Եպարքոսին ալ զրկեց հրաժարարքին մէկ օրինակն, ինչպէս նաեւ յիշատակաբեր մը խնդրելով որ հաճի միջնորդել առ Օգոստ. Սուլթան՝ իւր հրաժարականին ընդունելութեան համար : Նոյն օրը երեկոյեան դէմ Վսեմ. ձեւութեթ փաշայէն գլխ մը հասաւ, որով ծանուցուած է թէ Բաղաքական ժողովոյ ընտրութեան օրինակութեան դէմ առ ինքն զանգապներ հասած, և այդ գաւա-

գաւաններն արդէն լրացաւ մէջ տրձագանք գտած լինելով, բացառութիւն լսելու հարկ տեսնուած է : — Նորին բարձր Սրբազնութիւնն այս գրոյն վրայ Գեր. փոխանորդը զրկեց առ Նորին Վսեմութիւնն, և ծանոյց թէ ինքը հրաժարած լինելով, այդ խնդրոյն վրայ պատասխան գրելու վիճակի մէջ չգտնուի : Բայց Նորին Վսեմութիւնը դարձեալ փափաքայտոնեմ է որ տեսակցին այսօր ժամ 7½ին, կը լսեմք թէ այսօր Նորին բարձր Սրբազնութեան կողմանէ գործակատար Արքայազմ Էֆէնտի պիտի երթայ առ Նորին Վսեմութիւնն : Ս. Պատրիարքը անդըդդուելի կը մնայ իւր հրաժարման վրայ : — Նորին Սրբազնութեան վշտի պատճառ եղող խնդրքը են Բաղաքական նորընտիր ժողովոյ վսեմերացման յապաղումն, Եհպարդ լեան վարդապետի ցարգի Պօլիս չերուելն, և ձուլիլ Տիգրանի ժառանգական խնդրոյն Պատրիարքարանի իրաւաւորութեան հակառակ ինկատի առնուիլն :

— Կրօնական ժողովն իմանալով որ Պիլէճիկի Ալեքսանդրի Հայք երաշտութեան պատճառաւ թշուառ վիճակի մէջ կը գտնուի, և իրենց եկեղեցին դուրկ է եկեղեցական անօթէ ու զգեստէ, — սոցիալ առ Գեր. Առաջնորդն Պրուսայի տեղական կառավարութեան նպաստը խնդրել նոցա համար, և Պիլէճիկի եկեղեցիներէն անօթ ու զգեստ հաւաքել տալով զրկել յեկեղեցին Ալեքսանդրի :

— Պատրիարքարանը նկատելով որ Տիարպէքի վիճակը դարձեալ անհոյս ճնշացած է, Բիլիկ առաջնորդական փոխանորդ Խաւրախեան Տ. Ներսէս վարդապետին գրեց երթալ անգր :

— Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ բաժանորդադրութեամբ և այլ միջոցներով նուսպարան Մեսրոպ Էֆէնտի (ի Զմիւռնիա) աշխատասիրած գաղղիարէն բառագիրքն ի լոյս ընծայելու համար :

— Ի Պիլէճիկ առաջնորդական ընտրելաց ցանկ զրկուեցաւ, յորում նշանակեալ են Տ. Տաճատ Ոսկանեան, Տ. Վահան Յակոբեան և Տ. Վահան Տ. Միսաեան վարդապետք :

— Կրթական նախարարութիւնը աղք մը ուղղած է առ մեզ, որով կը ծանուցանէ թէ «La Turquie en 1864» (հեղինակ Պ. Ս. Բօլան) անուն պատմագրութեան Թուրքիոյ վարժարանաց մէջ ընդունուելն արգելեալ է՝ ինչ ինչ վնասակար պարունակութեանց համար, և թէ այս արգելքին հակառակ եթէ տեսնուի վարժարանի մը մէջ, գիրքերը պիտի դրուուին, և վարժարանին տնօրէնը, դատաւորն ու վաճառողը պատասխանատու պիտի համարուին :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պարոն. Ս. Պարթև, Պարթև և Պարթև : — Երոտայի կուսակալ անուանեցաւ Պարթև նախորդ կառավարիչ Հաֆիզ Մէհմետ փաշա : Սուրիոյ կեդրոնական նախնական դատարանի նախագահ անուանեցաւ, Եմէնի վերաքննիչ ատենի նախագահ Ֆէյզուլլահ Էֆէնտի : Վալիկներն օսմանեան դեռ պա-

նատան առաջին քարտուղար անուանեցաւ արտաքին գործոց թըղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Միտիլ Էֆէնտի : — Այս տնին Ուրլա դաւառակի գայմազաւմ Իրֆան պէյ, և նմա յաջորդեց Ուրլայի գայմազաւմ Հիւսէյն Հիւսէյն պէյ : — Սէլանիկի Բէօքրիկի դաւառակի գայմազաւմ անուանեցաւ Դաւառակի գայմազաւմ Հիֆիլ Էֆէնտի, և նմա յաջորդեց Բէօքրիկի գայմազաւմ Սայիտ Էֆէնտի : — Միլիտարնի աստիճան տրուեցաւ Էլպասանի Երեւելիներէն Խամիլ Հաֆիզ պէյ : — Սայիտի աստիճան՝ Բաղէշի նահանգին թղթակցութեանց դիւանի առաջին քարտուղար Ռիշտի Էֆէնտի, նոյն դիւանի քարտուղար և տպագրական գործոց տնօրէն Իպրահիմ Լաշէմ Էֆէնտի, Մուսուլի կուսակալ Թահսին փաշայի որդի Սիւլէյման պէյ և Հոլովէականաց Պատրիարքարանի թուրքերէն քարտուղար Շէհիւրեան Յովսէփ Էֆէնտի : — Երրորդ աստիճանի Մէճիտիլէ պատուանշան չան՝ մաքսատան պաշտօնէյներէն Եաքի պէյ : — Զորքորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ Հոլովէականաց Պատրիարքարանի առաջին քարտուղար Միլիթիլէան Յովսէփ ու Սիլվահեան Միտիլ վարդապետներու և Պատրիարքարանի գործակատար Առաքել Էֆէնտի : — Զորքորդ աստիճանի Մէճիտիլէ՝ Արքայազմ գաւառակի յոյն մետրապօլի փոխանորդ Բարա Եուլիան Էֆէնտի : — Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Միլիտարնի Տիգրանայ վարչական ժողովոյ անգամ Սիլ պէյ : — Օսմանիյէ Միլիթիլէ վարդապետնոյն յոյն ժողովոյ առաջին քարտուղար Մէհմետ Բեաւիլ Էֆէնտի, և նոյն նահանգի թղթակցութեանց դիւանի առաջին քարտուղար Մէհմետ Հատի Էֆէնտի : — Օսմանիյէ երկրորդ աստիճան՝ տեղոյն թապետութեան նախագահ Սիլվետ Միլիթիլ Էֆէնտի : — Այլապէս կարգի աստիճանք՝ նոյն նահանգի կառավարական պաշտօնատարաց ուսանց : — Թէհրանի օսմանեան դեսապանատան խորհրդական անուանեցաւ նոյն դեսապանատան առաջին քարտուղար Իհսան Էֆէնտի : — Նոյն դեսապանատան առաջին քարտուղար անուանեցաւ արտաքին գործոց թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Իհսան Հիւսէյն պէյ : — Սուրիոյ Միլիթիլէ գաւառակի Դաւառակի անուանեցաւ Մարդուանի Դաւառակի Շէյքիլէ պէյ : — Երրորդ աստիճանի Մէճիտիլէ՝ Ֆէզանի կառավարիչ Մանսուր փաշայի և Միլիտարնի Տիգրանայ Միլիթիլ Մուսթաֆա Պէյի Էֆէնտի : — Բաղէշի ճապարջուր գաւառակի գայմազաւմ անուանեցաւ Սաաուի գայմազաւմ Սիլ Զիհնի Էֆէնտի : — Նոյն նահանգին Սաաուի գաւառակի գայմազաւմ անուանեցաւ Բաւիլ գայմազաւմ Մուսթաֆա Լաւիլ Էֆէնտի : — Տըրքալիկի Օֆ գաւառակի գայմազաւմ անուանեցաւ Թագիլի գայմազաւմ Մէհմետ Շէյքիլէ Էֆէնտի :

Դոնեյի Թագնի դաւաճակի գայ-
մադամ անուանեցաւ Նուրի է-
ֆէնտի: — Շէֆարաթ պատուան-
շան՝ մայրաքաղաքիս հոյանտա-
կան դեսպանահայրն: — Առա-
ջին աստիճանի Մէճիտիյէ պատ-
ուանշան՝ Պարսկաստանի արտաքին
գործոց նախարարի որդի Սեֆ
Մուսլիմ իւր Միւլքի, որ մայրա-
քաղաքս կը գտնուի և այսօր կու-
ղեւորի: — Սըրբաթի կառավարիչ ան-
ուանեցաւ Կինճի կառավարիչ
Մուսթաֆա Ռէֆիք փաշա: — Կին-
ճի կառավարիչ կարգեցաւ Սըրբ-
աթի կառավարիչ Բայիֆ փաշա: —
Պօլսի նախնական դատարանի ընդ-
հանուր դատախազի օգնական ան-
ուանեցաւ Իսկիւտարի նախնա-
կան դատարանի ընդհանուր դա-
տախազի օգնական Ալիեհաճ էֆէն-
տի: — Ներքորդ աստիճանի Մէճի-
տիյէ պատուանշան՝ Մեծ Նպար-
թոսի առաջին թիկնապաշտ Մուս-
թաֆա պէյի: — Չորրորդ աստի-
ճանի Մէճիտիյէ՝ Կիպրոսի կառա-
վարական թարգման Սեֆուդուր է-
ֆէնտիի Իւթիւճեան և Սէլանիկի
պեճիկական հիւպատոս Պ. Լօմ
պարտօյի:

Օգոստ. Սուլթանը խիստ
հրամաններ տուած է աւազակու-
թեանց քննաշնչման համար, և յա-
տուկ չըլլաքերականաւ հաղորդ-
ուած են դաւաճական իշխանու-
թեանց: Պատուիրուած է՝ հսկել
որ դաւաճաց մէջ ընտրեալ դա-
տաւորք արդարաւոր է անկողմ-
նակալ անձինք լինին, որպէս զի
ժողովուրդը չգանգատի դատա-
րանաց և դատական պաշտօնէից
դէմ: Կուսակալք և կառավարիչք
իրաւունք ունին դատական գոր-
ծոց վերին հսկողութիւնն ստանձ-
նելու և դատական նախարարու-
թեան զեկուցանելու այն զեղծում-
ներն և անիրաւութիւնները զորո-
գործեն դատաւորք, յայտնելով
անոնց անունն և գործոյն պարա-
գայներն, որպէս զի նախարարու-
թիւնը զարգանն անօրինէ: — Եթէ
դատարանք կամ դատական պաշ-
տօնեայք աղատ թողուն աւազա-
կութեամբ ամբաստանեալ անձինք:

ՌՈԶԵՆԻ ՃԱՆՈՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ (*)
Շուտով խօսակցութիւնը տեղի
կունենայ երկու դրացուհեաց մէջ նախ
անշան, յետոյ աւելի սերտ: Պատկա-
ռելի տարիք ունեցող կինը կը հիանայ
Ռօզինի դեղնակալն հանդերձանքին
օղակ, այն է կը գովէ իր արդուդար-
դին լաւ ճաշակը, եւ անցնելով նորա
անձին, մեծարանքներ կը չափէ իւր
դեղնակութեան, արդուդարդին չքե-
ղութեան, ձեռացը փոքրութեան, մոր-
թին ձերմակութեան, նայուածքին
ուռնիքան փայլ: Ըստ սոյն պարկեշտ
անձին, Ռօզին ամէն յարգանաց եւ
ամէն յարգութեանց իրաւունք ունե-
ցող արարածուհի մ'է: Սոյն նենգաւոր
խօսքերն ուրախութիւն կը բերին ջա-
ղացապանուհոյն հոգեւոր, եւ կը շտա-
գունենան զնա հաճութեանէն: Այնպիսի
միջոց սրտին ճանաչան է: Սոյնպիսի մե-
ծարանքներէ վերջը լինչպէս զաղտա-
պան լինի մարդ: Անկարելի է. եւ Ռօ-
զին ալ դաղանիք չունի սոյն բարեօրին
անձին համար որ զինքը կը չորդարթէ
այնչափ ճարտարութեամբ: Ռօզին կը-
սէ նմա իւր ո՛վ լինելն եւ ո՛րքէ գա-
լը. կը յայտնէ նմա իւր յոյսերն, իւր
բաղձանքներն, իւր փառասիրութիւնը:
— Սոյն ճանորդն մէջ ձեռքի քա-
ջալեր տալէ ետ չիմ կենար, փախկի-
կըս, կըսէ անձնօթութիւն, ձեռք պէս
գեղանի անձ մը ի դեղն շինական եւ
տմարդներու մէջ ապրելու համար

(*) Տես թիւ 2068.

ըր, տեղական իշխանութեան և
ոստիկանութեան կողմէ պիտի հա-
ղորդուի կեդրոնին, յայտնելով թէ
ինչ պարագայից մէջ արձակուած
է ամբաստանեալն, որպէս զի Դա-
տական նախարարութիւնը խիստ
քննութիւն բանայ և հարկ դատած
որոշումը տայ: Ոստիկանք և ժան-
տարմայք պիտի ընտրուին ժողո-
վըրդեան մէջէն, մեծաւ խնամով
և անկողմնակալութեամբ. լաւ
գէնքեր և լաւ հագուստներ պի-
տի տրուին ոստիկանաց և անոնց
ամբակներ պիտի վճարուին կանո-
նաւորապէս: Գաղաքային պաշ-
տօնեայք հոգ տանին որ և է ան-
հատի գանգատանաց առիթ չը-
տալ. և մեծաւորք հրամայելու
են իրենց ստորադասերը որ ոս-
տիկանք կարող և երկրին կացու-
թեան տեղեակ անձինք լինին:
Նոր հաստատուի թէ քաղաքային
պաշտօնեայ մը անկարող գտնու-
ուած է իւր պարտուղ կատարման
մէջ, անմիջապէս պաշտօնանկ պի-
տի լինի և կարող մէկը պիտի յա-
ջորդէ նմա:

— Կայսերական հրամանաւ այլ
և այլ աստիճանէ 43 սպայից պաշ-
տօն յանձնուած է սրբազրեւ և ի
նորոյ պատրաստել Բուժիչի տե-
ղաբարկան և զինուորական քա-
տէսն: Այս սպայք իրենց պաշտօ-
նաւարտութեան ատեն իրենց ամ-
սաթոշակին կէսին հաւասար գու-
մար մ'են պիտի ստանան: Ասոնց
մէ տասն երկուքն, որոց պաշտօն
յանձնուած է Եանեայի և Սյանոն-
եայի քաղաքը պատրաստել, ե-
րեքքաթի ուղևորեցան մայրաքա-
ղաքէս: Միւսներն ևս ի մօտոյ
կեննին:

— Երաշխաւորութեան օրինաց
ուժերորդ յօդուածը բարեփոխ-
ուած է հետևեալ կերպով: «Յօդ-
ուած. Բ. — Եթէ կառավարական
պաշտօնէի մը երաշխաւորք մեռնի
կամ հրաժարի երաշխաւորութենէ,
պաշտօնեայն պարտի նորա մահ-
ուան կամ հրաժարման թուակա-
նէն մինչև երկու ամիս ուրիշ ե-
րաշխաւոր մը յոյց տալ: Այս պայ-
մանադրութեան մէջ պաշտօնէին հա-
շիւն անպատճառ պիտի քննուի:

աշխարհ եկած չէ: Ձեր տեղն ի փարիզ
է, չեղդ ընկերութեան մէջ, տօնա-
կըմբութեանց եւ հաճոյից եւ զրօտա-
նաց մէջ, որոց շուտով թագուհին պի-
տի լինիք, պիտի փայլիք առաջնակա-
րդին մէջ: պիտի ունենաք ձեր, կառ-
քեր, սպասաւորներ, չեղդ տուն: ձեր
ոտքերը պիտի կոխոտն կախուղ գոր-
գեր. միտաքը, թաւիք, չալըները,
քաշմիքները, նուրբ մարգարիտներն ու
ազամանքները ձեր հրապրողն ու գե-
ղը առաւել բարձրացնելու համար ե-
ղած են: Ըրոր արք գերի պիտի լի-
նին ձեր ոտից առջև, եւ երբեք իշ-
խան մը ունեցած չպիտի լինի ձեզի
չափ իշխանութիւն:

Ռօզին զուրկ կը կորսնցնէ:
— Ա՛հ, տիկին, կը դռնէ, իրա՞ւ
կըսէք:

Անձնօթութիւն կը ժպտի. տես-
չացած որան արդարեւ կարի շուտով
ձեռք պիտի ձգէ:

— Խորին չան մը եւ մեծ կարեւ-
ցութիւն ու համակրութիւն մը կաղ-
դէք ինձ, կուզեմ օգնել ձեր հարու-
տութեան եւ գործիք լինիլ: Թողէք
որ ձեզ առաջնորդեմ. կը խոստանամ
ձեզ որ ձեր բոլոր փախաքները պիտի
իրականան. եկէ՛ք վաղը իմ տունս
ժամը 3 ին, եւ ա՛լ հոգ մի ընէք ա-
պագային համար:

Յայտնաւ ջաղացապանուհոյն կու-
տայ քարտէսն որուն վրայ կը կարգա-
սա, «տիկին Կոմսուհի տը Սէնթ-Էր-

և պատասխանատու պիտի մնան
անոնք որք հաշիւ տեսնելու գոր-
ծողութեան յետագոյն պատճառ-
կը լինին: Պաշտօնէն հրաժարեալ
պիտի նկատուի այն պաշտօնեայն
որ նորոգած չէ երաշխաւորու-
թիւնը: »

— Մայրաքաղաքիս գաղղիա-
կան դեսպանն՝ որ բացակայ էր,
երկուշաբթի առաւօտ վերադար-
ձաւ:

— Եգիպտոսի իշխանութիւնը,
200000 լիրա փոխ կառնու, Բ. Դը-
րան վճարելի 113000 լիրա հարկին,
և այլ պարտուց (83000 լիրա) վճար-
ման համար. զորս հատուցանել
անկարելի եղեր է, ըստ տեղեկա-
գրի երմտական նախարարութեան,
վերջին յորդահոս անձրեւներէն
դաշտային ընակչաց կրած վնասուց
պատճառաւ տրոյ կանոնաւոր
գանձուքն չլինելով:

— Կոմս Բամանտո 3440 ֆը-
րանգ նուիրեց ի նպատ սովելոց
Սաիոյ:

— Լիբանանու կառավարիչն
հանգանակութեամբ 3000 զրուշ
ղրկեր է Իսկիւտարի հրդեհին
թշուառաց ի նպատ:

— Դոնեյի ընդհանուր դա-
տախազ Կատա էֆէնտի՝ որ 3 ոսիկ
տուգանաց դատապարտեալ էր
պատուաւոր անձ մը անարգելուն
ու ծեծելուն համար, դարձեալ
դատի կենթարկի՝ այս դատա-
պարտութեան առթիւ անպատ-
շած լեզու գործածելուն պատճա-
ռաւ:

— Կարնոյ մարութեանց շինու-
թիւնք աւարտելով՝ մեծ հանդէս-
ներ կատարուել, լինճոյքներ տըր-
ուել, և Օգոստ. Սուլթանի հա-
մար բարեմաղթութիւններ եղեր են:

— Էրտէկցի Եօրիկ անուն մէ-
կը նամակ մ'ուղղելով առ Նէօլու-
դոս լրագիր՝ ծանուցած է թէ նոր
ձեւ մը գտած է, որով կարելի պի-
տի լինի ամէն տեսակ մեքենայ
շարժել ջրով: Հետևաբար շոգե-
նաւներն այլ ևս ածուխի պէտք
չպիտի ունենան և ծովէն առնը-
ռած ջուրը պիտի կատարէ ա-
ծուխին գործը: Կըյարէ թէ իւր
գիւտին գործադրութեան չնորհիւ

նէսթ, փողոց Սէն-Լազար, թիւ . . . »
— Կոմսուհի մը, կը մըմայ Ռօ-
զին բողբոլին ուրախ:

— Ձեր բնակավայրը կընաք իմաց
տալ ինձ, ըսաւ կարծեցեալ Կոմսուհին:
— Փողոց Ֆօպուրիկ Մօմարթըր,
պանդուկ . . .

— Շատ լաւ, վաղը ժամը 10 ին
ատենները կառքս եւ սպասաւորներս
պիտի դան դձեղ առնուլ եւ ինձ ըն-
ել. առանձին պիտի նախաճաշելք,
եւ օրը մէկտեղ պիտի անցնենք. կը
յուսամ թէ, վաղը, սոյն ժամուն, ձեզ
նոր բաներ պիտի հանդիպին:

— Ա՛հ, տիկին Կոմսուհի, ո՛րչափ
երախտապարտ եմ . . .

— Ամենեւին, ամենեւին, ընդ-
հակառակն եւ ձեզ երախտապարտ եմ
այն ընտիր առթիւն համար, զոր կը
հաճիք հայթայթիլ ինձ օգնելու ձեր
առաջին քայլից ընկերութեան մէջ.
այժմ խրատ մ'տալ ունիմ ձեզ, կառք
մը նստէք եւ առնէք գացէք:

— Ես ալ այնչափ պիտի ընեմ:
— Ի վաղիւ, փախկի՛կս:

— Ի վաղիւ, տիկին Կոմսուհի:

— Տիկին Կոմսուհի տը Սէնթ-Էր-
նէսթ ոտքի կենէ եւ կուղղուի դէպ ի
Քոմսուհի հրապարակն. իսկ Ռօզին
կերթայ դուռն ելնել Ռիփօլի փողոց
տանող զրնուրուն մէկէն եւ հանդիպած
առաջին կառքը նստիլ: Բայց երկու
կանանց իրարմէ բաժնուելու ատեն
ծեր պարոն մը, նստած այն ծառին

շոգեհաններու ծառուց վրայ 80
առ 100 դեղչ մ'ընէ կարելի պիտի
լինի, և յետ այսորիկ հարկ է որ
շոգեհան անունը փոխելով ջրով
շարժող իմաստին համաձայն անուն
մը դրուի:

— Կրեմէն գրուած է թէ՛
կղզւոյն մահմետականաց ու քրիս-
տոնէից մէջ յաճախակի տեղի կու-
նենան այս օրերս աւաղակութեանց
մասնաւոր դէպքեր:

— Ամայս Կին գիշերը, Դաս-
թամուհի Կէօրէն գիւղաքաղա-
քին մէջ հրդեհ պատահելով՝ հը-
րոյ ճարակ եղեր են 30 տուն, 1
միկիթ՝ յորում արմտիք ամբար-
եալ էր, 1 վարժարան, 1 մէտրէ-
սէ, թաղապետական պաշտօնա-
տունն, և այլ շէնքեր և մէկ քա-
նի անասունք:

— Սէլանիկի Միթրոփիճայի եր-
կաթուղւոյ անօրինութիւնն որոշե-
ր՝ առ Նուադն 3 առ 100 զեղչել
հունտերու, սերմանեաց, բանջա-
րեղինաց և այլոց փոխադրութեան
գիններն, և այլ անօրինութիւններ
ընել երկրագործական արտադրու-
թեանց փոխադրութիւնը գիւրա-
ցընելու համար:

— Ի Մէրսինի գիւղ, ընդ մէջ
Ձիւնուհոյ և Պուրնապատի, Մի-
թաքի անուն ռուսահպատակ մը
սպանուել է իւր տան դրան առ-
ջիւ: Տեղական կառավարութիւնը
հետամուտ է սպանչին, և առ այ-
ժմ երեք կասկածելի անձ բըռ-
նել է:

— Երկուշաբթի երեկոյ յոյն
կին մը Գատը գիւղի շոգեհանէն
ինքզինքը ծովը նետելու ատենը,
արգիւրէ են: Կինն աղաչեւ է որ
թողուն խեղդուիլ աղատիլ, թայտ-
նի եղած չէ կնոջ յուսահատու-
թեան պատճառը:

Դ Ր Ա Մ Ա Կ Ա Ն
Կ. Պօլիս 24 Հոկտեմբեր 1887
Օսմանեան Քօնսուլտէ . . . 15—16
Ռուսիայի Ներկայութիւն . Ֆրանգ 35—3
Թրամուէյ 1. 0. 3—47

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ
— Սօֆիայէն գրուած է թէ՛
Փիլիպպի մետրապօլիտ Տ. Կիրիլ-
սիոս, որ Սեբասթիոն իշխանի

միւս կողմը, որոյ տակ նստած էին
Ռօզին եւ տիկին տը Սէնթ-Էրնէսթ եւ
որ լսած էր ամբողջ խօսակցութիւնը,
ոտքի կենէ եւ ջաղացապանուհոյն եւ
անեւն կերթայ: Ռօզին վաղակապտ
զրնէն դուրս կենելու վրայ էր, պարո-
նը կը հանդի նմա: Գրեթէ 63 տարե-
կան մարդ մ'է. դաւաղանի մը վրայ
կը յենու, եւ կը կրէ կուրծքը Պատ-
ուոյ Լէգէոնի վարդաձեւ ժապաւէնը.
զիմաց գիծերը անփայտ բայց բարի
են, եւ ձերմակ խոշոր պեխերէն կը
հասկցուէր հին զինուորական մը լի-
նելը:

— Օրիորդ Ռօզին, խօսք մը ու-
նիմ, եթէ կը հաճիք:

Ջաղացապանուհին կանգ կառնու,
իւր անուամբ կանչուիլը լսելուն վրայ
կարի դարմացած: ձերմակ պեխերով
մարդը կը շարայարէ:

— Տիկին տը Սէնթ-Էրնէսթի հետ
խօսակցութիւնը իմացայ: Դա կոմ-
սուհի է, ինչպէս որ ես ալ Պարսից
Շահին նախարարը չեմ. դալով ձեզ,
սիրեցեալ օրիորդ, այնչափ մեծ պար-
զութիւն մ'ունիք որ պէտք եղաւ ձեզ
նայիլ մէկ քանի անգամ ձեր անկեղ-
ծութեան բողբոլին համոզուելու հա-
մար: Տիկին տը Սէնթ-Էրնէսթ՝ փար-
զի մէջ վիստացող խաբեցայ եւ խառ-
նակցիկ կանանց մին է: Լաւ գիտցէք
որ եթէ ձեր ոտքը նորա տունը կոխէք,
եթէ դարձեալ տեսնէք զնա՝ կորսուած
էք. ձեր համեմատութիւնն ու անմե-

անկման ժամանակ Հարմանը փո-
խադրեալ էր, վերջին օրերս ձեր-
բակաւոր, ընդ հսկողութեամբ
Փիլիպպ տարուել և անդ խարա-
ղանի 30 հարուած առեր ու բան-
տարկուել է, և թէ՛ այս մետ-
րապոլիտն փնտրակից են 40ի չափ
քահանայք և ամէն օր կը դանա-
կոծուին:

— Պուլղարիոյ նախարարու-
թիւնն Սեֆային ժողովին մատու-
ցեւ է օրինաց ծրագիր մը՝ որով
կառաւարիչ ի դատ կոչել պետա-
կան դաւաճանութեամբ ամբաս-
տանեալ նախկին նախարարներն,
և 3—13 տարւոյ շղթայակալ բան-
տարկութեան դատապարտել յան-
ցաւորները: Լրագիր մը՝ Սփօյօ-
տա անուն, բաւական չհամարե-
լով այս պատիժը՝ մշտնջենաւոր
բանտարկութիւն և մինչև իսկ
մահուան պատիժ առաջարկել է:

— Պէլլարտէն անուն գաղղիա-
ցի մը՝ յանրաւի բանտարկուել-
լուն համար վշտանալով իւր Ազգին
դէմ, Գերմանիոյ դահաժառանգ-
իշխանին համար կտակել է իւր
քանի մը միլիոն ֆրանքի հարջս
տուլթիւնը. սակայն իշխանը չէ ըն-
դունել սոյն գանձն, երբ այս օ-
րերս իրեն ծանուցուել է յետ մա-
հու Պէլլարտէնի:

— Գերմանիոյ իննսնամեայ
կայսրն Հարձեան լերանց մէջ որսի
երելով՝ 14 զանազան վայրի անա-
սուն և 12 վայրի խոզ որսացել է:

— Աւստրիոյ նախարարութիւնը
նոր օրինաց ծրագիր մը կը մատու-
ցանէ խորհրդարանին, որով կա-
ռաւարիչ պարտաւորել ընել պատ-
ուաստը, պայմանաւ որ ամէն տը-
շայ պատուաստուի երկուց 1 և 12
տարեկան հասակին մէջ, և պատ-
ուաստը ձրի տրուի՝ յատուկ գոր-
ծարանի մը մէջ կառավարութեան
հսկողութեան ներքեւ պատրաս-
տելով ընդ տնօրէնութեամբ բը-
ժըլկաց:

— Այլեայլ կողմերէ լուր կու-
տան թէ՛ Պուլղարիոյ Ֆէրտինանտ
իշխանն ի մօտոյ պիտի ելնէ տե-
սակցիլ Ռումանիոյ ու Սերպիոյ թա-
գաւորաց հետ, և թէ իշխանը Պալ-
քանեան դաշնակցութեան մը հաս-
տատութիւնն անհրաժեշտ պէտք

ղութիւնը պիտի յաղթուին սոյն ընկե-
րութեան մէջ, չաւատացել ինձ,
դարձեք գնացէք ձեր գիւղի, ամուս-
նացեք անկեղծ երիտասարդի մը հետ,
եւ երբեք մի գաք նորէն ի փարիզ.
սոյն քաղաքին օդը՝ ձեզ նմանող եւ
ձեզ նման փառամը գաղափարներ
տածող անձանց համար, վատաբող
է: Ես պահապան հրեշտակի դեր կա-
տարելու սովորութիւն չունիմ, բայց
թէ՛ այժմ իսկ ձեռն բաժնուող ժանտ
եւ մոլեգին կնոջ ճանկէն եւ թէ՛ այն
մեծ վտանգէն, որուն կը վազէք ու-
րախութեամբ, ազատելու փախաքին
չկրցայ զիմադրել:

Ռօզին կը շտապուհի, կը շուարի
կապիլ:

— Կարելի է խօսիցս վրայ կը
տարակուսիք, յաւել ծերունին, կը
հասկնամ եւ չեմ մեղադրեր: Եւ դառ-
նալով պարտէզին դուռը պահակ զին-
ուորին, ըսաւ նմա:

— Դու կը ճանչնաս զիս, այն-
պէս չէ՞:

Պահակ զինուորն հրացանովը ող-
ջունց եւ պատասխանեց:

— Այո՛, զօրապետ:

— Եւ այժմ, օրիորդ Ռօզին, կը
մնայ ձեզ որոշել թէ՛ որո՞յ խօսքին ա-
ւելի պէտք է վտանգիք, գաղղիացի
զօրապետը՝ մը խօսքին, թէ՛ պառաւ
խառնակցիկ կնոջ մը:

Ջօրապետն ողջունց եւ հեռա-
ցաւ:

(Մագնետ՝ յաջորդով)

